

[2006]

Jaarverslag

Vereniging Terra Kunstprojecten

Zoetermeer

INHOUDSOPGAVE:

1. Voorwoord

2. Kunstprojecten

- 2.1 Kunstproject Virtueel Spoor
- 2.2 Kunstproject Palenstein nog Kleurrijker
  - 2.2.1 Deelproject "De meerpaal"
  - 2.2.2 Deelproject "Portretten uit De Schoutenhoek"
  - 2.2.3 Deelproject "Palenstein portretten"
- 2.3 Kunstproject Het nieuwe Waterland
- 2.4 Kunstproject Kunsteysen
- 2.5 Voorbereidingen kunstprojecten 2007
  - 2.5.2 Deelproject "Etalageproject Schoutenhoek"
  - 2.5.3 Deelproject "Visies voor Palenstein"
  - 2.5.4 Deelproject "Het doek valt"

3. Overige activiteiten

- 3.1 Palensteindag 9 september 2006
- 3.2 Open Atelieldagen 9 en 10 september 2006
- 3.3 Bewonersavond Palenstein 23 november 2006

4. Tijdelijke huisvesting

5. Verhuur kunstwerken

- 5.1 Dienst Stedelijke Ontwikkeling
- 5.2 Kadaster

6. Kunstopdrachten

- 6.1 Gemeentelijke Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Den Haag
- 6.2 Woningcorporatie De Goede Woning, Zoetermeer

6.3 Silverdome, Zoetermeer

7. Woningcorporatie Haagwonen Den Haag

8. Interne organisatie (bedrijfsvoering)

8.1 Wisseling ledenbestand

8.2 Kascontrolecommissie

8.3 Modelboek formulieren

8.4 Website

8.5 Adresbestand

8.6 Visitekaartjes en enveloppen

8.7 Jaarlijkse begroting

8.8 Investerings

Bijlagen:

- overzicht bestuur en ledenbestand over de periode 1994 tot heden
- overzicht gerealiseerde projecten en documentatiemateriaal periode 1994 tot heden

1. VOORWOORD

In het kunstjaar 2006 zijn veel zaken afgerond en zijn er nieuwe ideeën geïnitieerd. Het kunstproject 'Virtueel Spoor' is naar buiten gebracht en in het kunstproject 'Palenstein nog Kleurrijker' zijn diverse activiteiten gepresenteerd of in de steigers gezet, zoals de Meerpaal, Portretten uit De Schoutenhoek en Palenstein portretten. Ook is er door de leden van de vereniging deelgenomen aan de Palensteindag en Open Atelierdagen. Ook werden er voorbereidingen getroffen voor het kunstjaar 2007 in het complex De Schoutenhoek

Verder is er een projectboekje 'Het nieuwe Waterland' met diverse suggesties voor kunstwerken aan de provincie gepresenteerd. En zijn er voor de voormalige kaasfabriek Kunsteysen in Alkmaar enkele ideeën ontwikkeld waarin voorstellen worden gedaan voor een tentoonstelling van diverse kunstenaars. De jaarlijks verhuurde kunstwerken zijn gewisseld en er zijn twee kunstopdrachten verstrekt aan Terra, door de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en de Woningcorporatie De Goede Woning.

In de maand februari heeft Terra zich gehuisvest in een van de appartementen van het complex De Schoutenhoek.

Het ledenbestand is uitgebreid met drie leden en twee leden hebben de VTK verlaten. Binnen het bestuur heeft de penningmeester te kennen gegeven zijn bestuursfunctie te beëindigen.

Tot slot is er verder gewerkt aan de professionalisering van de interne organisatie op het punt van projectmatig werken..

2. KUNSTPROJECTEN

2.1 Kunstproject Virtueel Spoor (juni 2006 tot juni 2007)

Op 12 juni 2006 is door de Vereniging Terra Kunstprojecten de eerste fase van het kunstproject Virtueel Spoor opgeleverd. De kunstwerken van Yke Prins (Virtueel station), Hetty Arens (De virtuele opstapplaats) en Theo Janssen (De Leidse lijn) werden gepresenteerd.

In de tweede fase op 3 september 2006 zijn weer twee kunstwerken opgeleverd. Het betreft hier de kunstwerken van Mick van der Wegen (Het spoor) en Laurens van Herpt (De stilstaande reis). Als laatste is in april 2007 het kunstwerk van Marina Venendaal (De virtuele bovenleiding) afgerond.

Rondleiding op 11 november 2006

Om het project nog eens extra onder de aandacht te brengen is op 11 november 2006 een rondleiding voor genodigden en de bewoners in de omgeving georganiseerd. Ongeveer 50 personen hebben aan deze rondleiding deelgenomen. In de media heeft het totale project nog eens uitvoering onder de aandacht gebracht.

Procesbeschrijving:

De eerste suggesties en ideeën over het kunstproject Virtueel Spoor zijn in 2001 ontstaan en in een projectboekje in 2002 naar buiten gebracht. Aanvankelijk ging het om 8 kunstwerken.

De daadwerkelijke financiering van het kunstproject heeft drie jaar in beslag genomen. In augustus 2005 was het kunstproject financieel rond. Helaas is er door de veranderende regelgeving van de overheid in de vergunningsprocedure en de aanvullende informatie die noodzakelijk was een aanzienlijke vertraging ontstaan. Met medewerking van de subsidiënten en sponsors is de vertraging in het kunstproject geaccepteerd.

Het kunstproject heeft in eerste instantie een vertraging opgelopen van 9 maanden en

in zijn totaal 12 maanden.

Financiële gevolgen

Door de vertraging, verhoging van de materiaalkosten, stijging in de loonkosten, extra kosten in verband met constructieberekeningen werd de Terra genoodzaakt in de begroting aanpassingen door te voeren. De uiteindelijke kosten van de kunstwerken vielen hierdoor aanzienlijk hoger uit. Hierdoor zijn enkele andere begrotingsposten verlaagd.

In goed overleg met de gemeente Zoetermeer, afdeling Cultuur en Beleid, zijn extra financiële middelen beschikbaar gesteld om de tegenvallende kosten op te vangen.

Afronding kunstproject

Bij de afronding en evaluatie van het kunstproject is op verzoek van de Terra een gesprek geweest met Pieter Smit, wethouder van Verkeer, Vervoer en Cultuur. In dit gesprek is nader gesproken over de in de toekomst nog haalbare kunstprojecten in Zoetermeer. De Vereniging heeft nadrukkelijk kenbaar gemaakt dat de veranderende regelgeving van de overheid op gespannen voet staat met de richtlijnen van de subsidieverlening. Extra kosten (leges, constructieberekeningen, stijging loonkosten en materiaalkosten) en de langlopende procedures zijn binnen het dekkingsplan van een kunstproject niet op te vangen, zonder dat dit consequenties heeft voor de kwaliteit van de kunstwerken. Verder loopt Terra het gevaar hierdoor sponsors kwijt te raken.

Overdracht kunstwerken

Op 23 november 2006 heeft het bestuur met de wethouder Pieter Smit de overdracht van 4 kunstwerken uit het kunstproject Virtueel Spoor van de beeldend kunstenaars Yke Prins, Hetty Arens, Laurens van Herpt en Marina Venendaal, besproken en nadere afspraken gemaakt.

Nadere informatie over het kunstproject

Impressies over de kunstwerken zijn terug te vinden op de website van de Terra en het speciaal uitgegeven fotoboekje.

Sponsors en subsidiënten.

Terra dankt aan de navolgende instanties die een financiële bijdrage hebben geleverd en veel geduld hebben opgebracht.

RandstadRail, Gemeente Zoetermeer, Stadsgewest Haaglanden, BAM infra, Prins Bernhard Cultuurfonds, Fonds 1818, Machinefabriek Kasteel BV, Blomsma Print & Sign en de Vereniging Terra Kunstprojecten.

Nominatie Publieksprijs Kunst & Cultuur Zoetermeer.

Sinds 2005 wordt jaarlijks de Publieksprijs Kunst & Cultuur ter beschikking gesteld door de Gemeente Zoetermeer. De prijs, Het Bronzen Visdiefje (kunstenares Fieke Hordijk) en een bedrag van EUR 1000,- gaat naar degene die de meeste publiekstemmen krijgt.

Zoetermeeders hebben tot 1 oktober 2006 personen of groepen kunnen aandragen, die het afgelopen jaar een bijzondere bijdrage hebben geleverd aan het culturele klimaat in onze stad. Het "Comité van Aanbeveling" heeft de moeilijke taak gehad om uit de vele inzendingen 5 genomineerden te kiezen.

De Vereniging Terra Kunstprojecten was er daar één van met het kunstproject Virtueel Spoor!

Op 3 december 2006 is de uitslag door wethouder Pieter Smit in het Stadsmuseum bekend gemaakt: de Boerderij kreeg de eerste prijs.

Tot slot

'Het kunstproject zal de boeken in gaan als een kunstproject met een lange adem en geduld'

2.2 Kunstproject Palenstein nog Kleurrijker (2006)

Algemeen

De doelstelling van dit kunstproject is in het kort:

'Het doel van de activiteiten is tweeledig:

Kunst inzetten in de dialoog tussen de betrokkenen en een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de wijk door een gevarieerd aanbod van culturele activiteiten. Het nodigt uit tot interactie met de bewoners.

Anderzijds wordt kunstenaars de ruimte geboden om op een diversiteit aan locaties projecten te realiseren. De leegkomende flats, het aanwezige (sloop)materiaal en de multiculturele samenstelling van de wijk staan garant voor inspiratie en scheppen legio mogelijkheden.'

Vanuit deze gedachte is er een samenwerkingsverband ontstaan tussen de Gemeente Zoetermeer, Woningcorporaties De Goede Woning, Vestia, Vidomes (allen vertegenwoordigd in de werkgroep Palenstein Leeft) en de Vereniging Terra Kunstprojecten. In het kalenderjaar 2006 zijn diverse overleggen geweest om inhoud te geven aan deze doelstelling. Dit heeft ertoe geleid dat er een projectvoorstel is gepresenteerd en twee projecten in de startbokken staan voor uitvoering en voorbereidingen zijn getroffen voor het kalenderjaar 2007. Door Palenstein Leeft wordt jaarlijks een basisbedrag beschikbaar gesteld op basis van de aangedragen projecten.

Op 9 september 2006 heeft de Vereniging Terra Kunstprojecten zich op de Jaarlijkse Palensteindag aan de bewoners van Palenstein gepresenteerd. In het weekend van 9 en 10 september 2006 tijdens de Open Atelierdagen heeft de de Vereniging, in haar appartement de eerste schetsen aan het publiek kenbaar gemaakt.

Verder is op 23 november 2006 tijdens een bewonersavond de voortgang van de projecten door Theo Janssen en Patrick Poland gepresenteerd.

♥ SIMAR

Salle 34

11 807

2.2.1 Deelproject Sloop De meerpaal

Op 16 januari 2006 is het vernieuwingstraject begonnen met de sloop van twee basisscholen.

Omdat de kinderen in het proces de spits afbijten, heeft Terra hen een hoofdrol gegeven in het eerste project. Ieder kind schrijft of tekent zijn persoonlijke beleving van de verandering op de achterzijde van een kaart. Vlak voordat de sloophamer het oude gebouw raakte werden de kaarten aan ballonnen met tromgeroffel de lucht in gelaten. De voorzijde van de kaart bevatte een uitnodigende tekst aan de vinder om de ontwikkelingen op de website van Terra Kunstprojecten te volgen.

Na de officiële handelingen werden alle betrokkenen uitgenodigd om in het buurtcentrum, het Rakkersveld, een expositie in de gangen van het gebouw te bezoeken. Eerder gemaakte portretten van de kinderen van de Meerpaal werden hier gecombineerd met de (duplacaat) kaarten met de individuele kinderwensen.

Om gedurende de wederopbouw het kindelement op de bouwplaats vast te houden, werden er houten panelen op de afrastering langs het Rakkersveld geplaatst waarop kunstenaars in samenwerking met de kinderen een muurschildering van ca. 70m² gemaakt. Donderdag 19 januari gingen deze kinderen onder begeleiding van de kunstenaars hun eigen silhouet inkleuren met acrylverf. Tot de sloop van het Rakkersveld zullen de panelen blijven hangen. De Meerpaal (Anja Hepp) en het Rakkersveld (Marja Meijer) hebben beiden hun medewerking aan het project verleend. De gemeente Zoetermeer, afdeling onderwijshuisvesting (Cees Hamoen) heeft het exacte aantal houten panelen geleverd en gefinancierd.

2.2.2 Deelproject Portretten uit De Schoutenhoek

Een project van Fotowerk in samenwerking met Terra Kunstprojecten

Fotowerk is een groep van ruim dertig enthousiaste vrijetijdsvotografen uit Zoetermeer en omgeving, die actief zijn op het terrein van de creatieve fotografie. De groep staat onder leiding van Theo Janssen, fotograaf en lid van Terra Kunstprojecten.

Werkwijze

Samen met de Vereniging Terra Kunstprojecten heeft Fotowerk in 2006 een bijdrage geleverd aan het vernieuwingsproces in de Zoetermeerse wijk Palenstein. De daar geplande sloop van het ouderencomplex De Schoutenhoek is voor Fotowerk aanleiding geweest om een fotoproject voor te stellen waar een deel van de huidige bewoners van de appartementen aan mee werkten. De deelnemers aan het fotoproject hebben de bewoners geportretteerd in hun vertrouwde omgeving. De fotografen hebben in een aantal kennismakingsgesprekken eerst het vertrouwen moeten winnen dat onontbeerlijk was voor een integere fotoreportage. Eén of twee fotografen bezochten de bewoner(s) van een appartement en hebben foto's van de bewoner(s) in hun interieur gemaakt. De afspraken werden gemaakt in nauw overleg met de medewerkster van de Zorging die belast is met de coördinatie van activiteiten in De Schoutenhoek.

Presentatie

Het resultaat van de fotoreportages bestaat uit een aantal fotoboekjes, dat aan de bewoners gegeven is. De beste foto's, ook weer na uitdrukkelijke toestemming van de geportretteerden, zijn in een tentoonstelling in De Schoutenhoek gepresenteerd.

Enkele interieuroptnamen zijn levensecht vergroot en opgeplakt op de ramen van de appartementen die, in de plint van het gebouw, leeg kwamen. Deze 'aankleding' van De Schoutenhoek in de jaren voor de sloop, zal de leefbaarheid van dat deel van Palenstein ten goede komen.

De uitvoering van het project vond plaats in de maanden oktober tot en met

december 2006. Vanaf januari 2007 zullen de vergrote foto's onderdeel uit gaan maken van een omvangrijk kunstproject dat vanaf de buitenzijde van de Schoutenhoek goed te zien is

2.2.3 Deelproject Palenstein portretten

Een meereizend kunstproject van Terra gastkunstenaar Patrick Poland

Bewoners maken de wijk.

Bewoners worden beïnvloed door interactie met elkaar en hun leefomgeving. Serie portretten als een kijkje naar de wijk en hun bewoners.

Aan de ene kant een momentopname, aan de andere kant een uitdrukking van de veranderende wijk. Wat (of beter: Wie) leeft, leefde er in de wijk?

Werkwijze

Patrick is de dialoog aangegaan met een persoon met een portret als resultaat. Het streven is door middel van zijn stijl (en door variatie in stijl) zo veel mogelijk het individu (de geportretteerde) te laten zien. Het liefst ook ouderen, zij zijn al getekend door het leven en hebben veel in de wijk meegemaakt.

De portrettenserie zal starten in het complex De Schoutenhoek en zal, bij gebleken succes, meereizen met het sloopproces van Palenstein. Bewoners die hun huis en hun wijk gaan verlaten worden geportretteerd en blijven in herinnering, achter in de wijk die ooit hun wijk was.

Presentatie

Doel is om uiteindelijk het totaal te exposeren, Om zo de oorspronkelijke bewoners met hun vastgelegde verhaal en emotie een plek te geven in de nieuwe wijk Palenstein.

2.4 Kunstproject Het nieuwe Waterland

Binnen een aantal jaren hebben de Nieuwe Driemanspolder en de polder Roeleveen, gelegen tussen Zoetermeer en de wijk Leidsenveen, niet langer een agrarische bestemming. De plannen van de Stuurgroep, met de provincie Zuid-Holland, de gemeenten Den Haag, Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg en de Hoogheemraadschappen van Rijnland en Delfland, gaan uit van een gebied waar recreatie en natuur voorrang krijgen en dat dienst moet doen als waterberging. Dit plan moet voorkomen dat de stedelijke gebieden van Den Haag en Zoetermeer aan elkaar groeien. De oprukkende verstedelijking en de verandering van het klimaat vereisen een vergroting van de opvangcapaciteit van water waarmee seizoensschommelingen en incidenteel hoog water opgevangen kunnen worden. Vooral het klassieke gevecht van Hollanders met het water heeft een aantal leden van de Vereniging Terra Kunstprojecten op het idee gebracht een kunstzinnige bijdrage te ontwikkelen.

De verhouding tussen de natuur en de openbare ruimte is dubbelzinnig. Bij de ontwikkeling van de openbare ruimte in een bevolkt gebied wordt de natuur gestimuleerd en geweld aangedaan. Bestaat de natuur nog wel?

Een wandeling in de polder wordt al als een uitstapje in de natuur beleefd. Tegenover het voortschrijdende verlies van de natuur wordt door de mens nieuwe natuur gecreëerd. Om iets te betekenen heeft kunst een podium nodig waarop het getoond wordt. Door de openbare ruimte als podium te kiezen proberen wij een ander contact met het publiek te leggen. Kunstwerken krijgen een extra betekenis juist door de keuze van een bepaalde plaats. De verhouding van de mens tot de kunstmatige natuurlijke omgeving waarin hij leeft, woont en wandelt, wordt aan de orde gesteld. De voorgestelde kunstwerken zijn gebaseerd op de eigenaardigheden en kwaliteiten van het gebied dat wij Het Nieuwe Waterland zouden willen noemen. Zinnige kunst zegt iets over de betekenis van dit landschap en het gebruik daarvan. Wij willen wezenlijk iets toevoegen.

In het projectboekje zijn van tien kunstenaars de eerste schetsen opgenomen van kunstwerken die het Nieuwe Waterland permanent of tijdelijk aantrekkelijker kunnen maken.

Dit voorstel is ter bespreking aangeboden aan de provincie Zuid-Holland en tevens onder de aandacht gebracht bij de wethouder Pieter Smit en Bé Emmensan de gemeente Zoetermeer.

2.5 Kunstproject Kunsteysen

Kunsteysen: De Kariatiden

Van 3 maart t/m 30 april 2006 realiseerde Giedus Vlinderhart in Kunsteysen te Alkmaar het project 'De Kariatiden'. De zuilen in een grote hal van de voormalige kaasfabriek liet hij verdwijnen om plaats te maken voor zwarte gestolde gestalten, waartussen de toeschouwers konden rondlopen. Bij de opening van de tentoonstelling vormden De Kariatiden het decor voor de performance 'De Verpoping' door theatergroep Daidalos.

Als we de letters van de naam Giedus Vlinderhart door elkaar gooien kunnen we daar Gerard Huisintveld van maken. Het is dan ook deze Terra kunstenaar die schuilgaat achter dit pseudoniem. Het is een van vele alter ego's die hij gebruikt om te onderzoeken wat de invloed is van leeftijd en achtergrond van een kunstenaar op de manier van kijken van de toeschouwers. Bovendien kan hij op deze manier in uiteenlopende stijlen werk presenteren.

Het idee van De Kariatiden komt voort uit het werk dat Giedus Vlinderhart als gastkunstenaar maakte in het Terra-project 'De Soete Aarde' in 2003. En het was dan ook mede door de documentatie van dit Terra-project dat Kunsteysen De Kariatiden wilde programmeren.

Een goede aanleiding dus om Vereniging Terra Kunstprojecten in Alkmaar te

introduceren. Immers net als Giedus zoekt Terra naar locaties die mogelijkheden creëren die galeries en musea niet kunnen of willen bieden.

Het project De Kariatiden was een succes, de naam Terra is verder verspreid en contacten zijn gelegd. Kunsteysen staat in principe open voor nieuwe ideeën van Terra. Op dit moment is er echter onzekerheid over het voortbestaan van Kunsteysen in de voormalige kaasfabriek in 2007. Daarom zijn enkele nieuwe ideeën nog niet voorgelegd. Wellicht kunnen deze voor andere gelegenheden en locaties gebruikt worden.

2.5 Kunstprojecten 2007

Vorbereidingen

In de maand augustus 2006 zijn de eerste ideeën besproken voor het kunstproject Palenstein nog kleurrijker tot 2010. De meerjaren deelprojecten zijn gerangschikt in drie onderdelen.

Te weten.:

- Binnenprojecten/interieurs (b.v. etalages)
- Buitenprojecten/exterieurs (bv. kunst aan de flats)
- Omgevingsprojecten/performances (omgevingskunst)

Van de schetsen wordt een meerjaren projectenboek samengesteld.

Projectenboekje Palenstein nog Kleurrijker 2007-2010

Om de acquisitie naar sponsors goed in te zetten is binnen de vereniging besloten een handzaam projectenboekje te maken waarin de ideeën die door de leden zijn aangedragen worden opgenomen.

In overleg met de gemeente Zoetermeer is hiervoor een bedrag van € 2500,- aan subsidie beschikbaar gesteld.

Subsidieaanvraag projecten beeldende kunst in 2007.

In augustus 2006 zijn drie deelprojecten ingebracht bij de gemeente Zoetermeer voor subsidie in 2007 bij de gemeente/provincie.

2.5.1 Deelproject Etalages Schoutenhoek

Projectleider Natalie Vinke en Ed Boutkan.

De woningcorporatie Vidomes heeft in 2006 extra ruimten voor de VTK beschikbaar gesteld.

Voor 2007 is op basis van de beschikbare ruimten (vlekkenplan) in het complex De Schoutenhoek een concept gemaakt waarin de deelnemers aan een etalageproject gaan deelnemen. De eerste ideeën zijn in de maand december aangedragen.

Verder zal er door de kunstenaars van Terra een gezamenlijk thema in meerdere appartementen worden uitgewerkt. Dit groeiproces start in de maand januari 2007 onder verantwoordelijkheid van de initiatiefneemster Hetty Arens.

2.5.2 Deelproject Nieuwe Visies voor Palenstein (concept Theo Janssen),

Projectleider Theo Janssen

Door de renovatie van de Zoetermeerse wijk Palenstein moeten er veel mensen uit de hoge flatgebouwen verhuizen. De vertrekkende bewoners laten lege plekken achter zonder zichtbare herinnering voor de achterblijvers.

Zoals de televisie eerst de bewoners een kleurrijke buitenwereld voorschotelde, zo wordt in de nieuwe visie een grijs beeld getoond. Dit beeld wordt aan de gevel van elke verlaten flat gespannen in de hoop dat Palenstein ooit weer kleur krijgt.

2.5.3 Deelproject Het doek valt (concept Gerard Huisintveld)

Projectleider Gerard Huisintveld

Als het doek valt, is de voorstelling afgelopen.

De flat staat leeg, de bewoners zijn vertrokken, de gordijnen zijn dicht.

De balkons van het flatgebouw zijn niet meer zichtbaar.

Aan de buitenkant van iedere woning hangt over de hele breedte en hoogte een gesloten toneelgordijn.

De gordijnen hebben verschillende kleuren.

Een enkel gordijn is opengeschoven, alsof zich daar nog iets afspeelt.

Iedere flat is een toneel geworden, of een grote poppenkast.

Het is mogelijk dat er zich achter een gordijn, op een balkon nog een scène afspeelt. (performance-mogelijkheden)

3. OVERIGE ACTIVITEITEN IN PALENSTEIN

Palensteindag 9 september 2006

Zaterdag 9 september was "Palensteindag", een groot feest in de wijk Palenstein in Zoetermeer. Humphrey Watchman en Gerard Huisintveld liepen er rond met hun mobiele kunstwerk "De deuren der waarneming". Dit is ook de titel van een essay uit 1954 van Aldous Huxley dat handelt over de verbinding tussen drugs en creativiteit. Het mobiele kunstwerk, dat geheel zonder geestverruimende middelen tot stand is gekomen, stelt de kijker in staat een andere blik op de werkelijkheid te werpen. Het publiek hoefde niet te leren hoe het nieuwsgierig moest zijn. Goed voorbeeld doet volgen. Glurend door de brievenbussen en andere kijkgaten keek men naar wat er achter de deuren zichtbaar was. Velen wilden, tevergeefs, een deur openen. In ieder geval werden de toeschouwers verleid om langer te kijken dan de gemiddelde tijd van drie seconden die aan een schilderij besteed wordt.

Het was slechts een voorproefje van de activiteiten die Vereniging Terra in Palenstein wil gaan realiseren.

Open Atelierdagen 9 en 10 september 2006

Na de organisatie van de Open Atelierdagen in 2005 heeft de vereniging er voor gekozen dit jaar niet de organisatie voor haar rekening te nemen. Wel heeft de vereniging zijn deuren op 9 en 10 september opengesteld voor het publiek en

deelgenomen aan de overzichtstentoonstelling bij Galerie De Vlaming. Het aantal bezoekers (5) in dit weekend was betreurenswaardig laag en had mogelijk te maken met de onbekendheid van de tijdelijke locatie van Terra in de wijk Palenstein.

Bewonersbijeenkomst op 23 november 2006

Door Theo Janssen en Patrick Poland zijn in deze bijeenkomst aan de aanwezige bewoners van Palenstein en de werkgroep Palenstein Leeft door middel van een presentatie de vorderingen van de twee projecten in de Schoutenhoek toegelicht.

4. TIJDELIJKE HUISVESTING

Om een goede invulling aan het kunstproject 'Palenstein nog kleurrijker' te geven en zichtbaar in de wijk aanwezig te zijn heeft de Terra, op basis van anti-kraak bij de woningcorporatie Vidomes een appartement in het complex De Schoutenhoek gekregen. Vanuit dit appartement dat dient als vergader- en presentatieruimte zal de V.T.K. de activiteiten gaan coördineren.

5. VERHUUR KUNSTWERKEN

Dienst Stedelijke Ontwikkeling (DSO)

Ook in het jaar 2006 heeft de Vereniging weer kunstwerken verhuurd aan de Dienst Stedelijke Ontwikkeling. In de maand juni is de collectie op de parterre aan de Loosduinseweg 13-15 geheel vernieuwd

Kadaster (Landmeten en Vastgoedinformatie/DSO).

Hier is de afspraak gemaakt dat de huidige kunstwerken in het pand aan de Loosduinseweg 55 nog een jaar blijven hangen c.q. staan. Voor 2007 zullen een of twee kunstwerken worden vervangen waarvoor een aantal concepten door de leden van Terra wordt aangedragen.

6. KUNSTOPDRACHTEN

Gemeentelijke Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Den Haag

Begin 2006 zijn op verzoek van DSO door vier leden van Terra twee concepten uitgewerkt voor een tentoonstelling op de 3e etage aan de Loosduinseweg 13-15. Een van de concepten was gebaseerd op participatie van de aanwezige werkende mensen op de 3e etage.

Het tweede concept is uiteindelijk door de DSO in opdracht gegeven. Door de kunstenaars Hetty Arens en Yke Prins is een tentoonstelling ingericht worden van speciaal voor deze tentoonstelling gemaakte kunstwerken. Op 21 november 2006 is door de opdrachtgeefster Ria Quapp in aanwezigheid van de weduwe van Peter van Wisse die in het verleden het initiatief had genomen de tentoonstelling geopend. Na de opening zijn de aanwezige genodigden door beide kunstenaars rondgeleid en hebben de genodigden een uitgebreide toelichting gekregen waarbij zij vragen konden stellen.

Om een indruk te krijgen vermelden we de tekst van de uitgedeelde flyer.

Ruimtelijke wandreliëfs met kleur en textuur

Hetty Arens en Yke Prins

De gangen van de derde verdieping hebben een ander aanzicht gekregen. Twee kunstenaars van Terra Kunstprojecten hebben speciaal voor deze locatie werken aan de wand gemaakt die de gangen een andere kleur en textuur geven. De werken zijn gemaakt van in relief gevouwen papier, stof of verschillende lagen verf. Geen werken achter glas maar werken die door de bijzondere 'huid' een heel eigen expressie hebben. Er is gewerkt met boombastpapier, rijst- en vezelpapier, zand en pigmenten.

Lange banieren geven de gang een andere ruimtelijke uitstraling en horizontale en verticale banen accentueren dit. In de papierwerken zijn gestileerde lijnen te zien die verwijzen naar lichamen. Ook het organische lijkt de gang binnen te komen in het lichtbruin van het boombastpapier en het zachte relief van het rijstpapier

Woningcorporatie De Goede Woning, Zoetermeer

Door de contacten die zijn gelegd met de werkgroep Palenstein Leeft is door de woningcorporatie De Goede Woning aan Terra gevraagd om een kunstwerk te ontwerpen voor de daktuin aan het Savelsbos. Hiervoor zijn door de leden van Terra vier concepten aangedragen waarvan De Goede Woning twee concepten heeft voorgelegd bij de bewonerscommissie Savelsbos. De uiteindelijke keuze is op het kunstwerk van Marina Venendaal gevallen. Op 9 september 2006 is het kunstwerk door middel van een maquette aan de bewoners van de flat Savelsbos tijdens het tuinfeest gepresenteerd. In de maand november 2006 is het kunstwerk opgeleverd.

Silverdome, Zoetermeer

In 2005 heeft het bestuur met de directeur van Silverdome een gesprek gehad waarin hij aan Terra verzocht met een concept te komen voor de aankleding van de kale muren in de gangen van het complex Silverdome. Een aantal enthousiaste leden van Terra heeft hun inspiratie hierop losgelaten en een aantal concepten bij Silverdome gepresenteerd.

De directeur heeft na lang beraad uiteindelijk in het voorjaar van 2006 besloten geen opdracht te verstrekken.

7. WONINGCORPORATIE HAAGWONEN DEN HAAG

In 2006 is Terra in contact gekomen met de woningcorporatie Haagwonen in Den Haag. Zij zijn zeer geïnteresseerd in de werkwijze van Terra met slooppanden. Hierover

foto savelsbos Marina

heeft op 8 september 2006 een afstemming plaatsgevonden over de mogelijkheden binnen Haagwonen en wat Terra zou kunnen bieden of kan opstarten. Het gaat om enkele eengezinswoningen in de Rivierenbuurt die in januari 2007 anti-kraak voor een bepaalde periode beschikbaar komen.

Helaas heeft bovenstaande om organisatorische redenen nog weinig vorm gekregen.

8. INTERNE ORGANISATIE (BEDRIJFSVOERING)

Wisseling ledenbestand

Aan het begin van kalenderjaar 2006 heeft Lia Harkes haar lidmaatschap beëindigd.

Verder zijn in de loop van het jaar Ria Diercks Kroon, Wim Boer en Humphrey Watchman als leden toegetreden. Aan het eind van het kalenderjaar is het lidmaatschap van Hans de Groot beëindigd.

In de bestuurssamenstelling heeft Henk Arens kenbaar gemaakt zijn penningmeesterschap te willen beëindigen. Hierdoor is er een verschuiving in de bestuurstaken en samenstelling van het bestuur gekomen. Natalie Vinke heeft zich bereid verklaard het penningmeesterschap voor haar rekening te nemen.

Hierdoor is er een bestuurslid functie vrijgekomen naast de bestaande functie van voorzitter.

De VTK is naarstig op zoek gegaan naar een bestuurslid die in het dagelijkse leven tijd vrij kan maken om diverse praktische aangelegenheden te regelen.

Kascontrolecommissie

Op 1 april 2006 heeft de kascontrolecommissie bestaande uit Theo Janssen en Laurens van Herpt de financiële administratie over het boekjaar 2005 gecontroleerd. Zij hebben daarover positief aan de leden, in haar ledenvergadering van 3 april 2006, geadviseerd en op basis hiervan is décharge verleend aan de penningmeester. Voor het boekjaar 2006 zal de kascontrolecommissie bestaan uit Laurens van Herpt en

Gerard Huisintveld.

Modelboek formulieren

Het in 2005 ontworpen modelboek formulieren is door twee leden van de Terra beoordeeld en met het bestuur besproken. In haar ledenvergadering van 21 augustus 2006 is het modelboek gepresenteerd en vastgesteld en zijn de formulieren voortaan op de website voor de leden te vinden. In het vervolg zullen de projectvoorstellen, contracten en de standaard formulieren door de leden worden gebruikt. Het bestuur heeft de werkwijze in de notitie "Werkwijze binnen Terra in een notendop" uitgewerkt en in de ledenbijeenkomst op 4 december 2006 laten vaststellen..

Website

Na een flinke periode is het uiteindelijk gelukt om van provider te veranderen. Hierdoor is het mogelijk om binnen de website van de Terra. meer te realiseren.

Voor de leden zal er een afgeschermd onderdeel komen waar ze in de toekomst de verslagen en de standaard-formulieren kunnen vinden.

Op de website is hard gewerkt aan:

- de presentatie van actuele projecten en exposities van de leden;
- sponsorvermeldingen en recensies
- de jaarverslagen vanaf 1994 tot en met 2005;
- de in het verleden gepresenteerde kunstprojecten;
- de biografieën van de terra-leden;
- foto's van ingerichte gebouwen, verhuur kunstwerken;

Adressenbestand

Er is binnen de Vereniging gekozen voor een centraal adressenbestand voor de uitnodigingen. Dit ter voorkoming van dubbele verzendingen en bepaling van een standaard aantal drukwerk.

Visitekaartjes en enveloppen

De door Natalie Vinke ontworpen visitekaartjes en de enveloppen zijn in 2006 gedrukt. Er zijn twee soorten visitekaartjes gemaakt. Voor de bestuursleden met vermelding van naam en functie en voor de leden een algemeen visitekaartjes waarop zij hun eigen naam kunnen invullen. Het in productie geven van het drukwerk heeft een vertraging gekregen in verband met het afgeven van de e.mailadres voor Terrade V.T.K. op de website.

Jaarlijkse begroting

Door het bestuur is een aanzet gegeven van een jaarlijkse begroting van de Vereniging zonder de kunstprojecten. De kunstprojecten kennen een eigen begroting met een sluitend dekkingsplan.

Hieruit is gebleken dat de vaste lasten van Terra niet door de contributiegelden gedekt kunnen worden. De inkomsten uit verhuur zijn gelden die voor ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitsverbetering (professionalisering) worden ingezet.

In de ledenvergadering van 31 juli 2006 is besloten de contributiegelden met ingang van 1 januari 2007 te verhogen naar EUR 60,-- per jaar. Eind 2007 zal aan de hand van de werkelijke cijfers de hoogte van de contributie weer worden bekeken.

In dit kalenderjaar zijn er twee nieuwe leden toegetreden en heeft één kunstenaar de groep verlaten. De Vereniging Terra Kunstprojecten heeft dit jaar maandelijks bijeenkomsten gehouden om de artistieke inhoud van de projecten en toekomstige projecten te bespreken.

Tijdens deze bijeenkomsten was er eveneens afstemming tussen het bestuur over de organisatorische aspecten van de projecten en eventuele nieuwe ideeën.

BIJLAGEN

Overzicht bestuur en leden van 1994 - 2005

Bestuur:

Voorzitter	Ed Boutkan	(1994 - 1995)
	Rob de Ruiter	(1995 - 1996)
	Yvonne Hagens	(1996 - 2003)
	Hans van Bijnen	(2006 - heden)
Secretaris	Wim Vogels	(1995 - 1996)
	Ed Boutkan	(1996 - heden)
Penningmeester	Ed Boutkan	(1994 - 1995)
	Ankie van Doorn	(1995 - 1996)
	Theo van Bergen	(1996 - 1998)
	Wim Huurman	(1998 - 2000)
	Ed Boutkan	(2000 - 2003)
	Henk Arens	(2003- 2005)
	Natalie Vinke	(2006 - heden)
Bestuurslid	Piet Ruivenkamp	(1994 - 1997)
	Natalie Vinke	(2004 - 2005)
Projectleider	Ed Boutkan	(1995 - 1996)
Freelance adviseur	Henk van Bilsen	(1998 - heden)
Public relations	Andrea van Lindenberg	(1996 -

Leden:

Hetty Arens	beeldend kunstenaar	(1997 - heden)
Jaqueline Brekelmans	beeldend kunstenaar	(1997 - 1998)
Elly du Clou	beeldend kunstenaar	(1994 - 2001)

Ria Diercks Kroon	beeldend kunstenaar	(2006 - heden)
Peter Djelân	beeldend kunstenaar	(1994 - 1997)
Maria van Eyk	beeldend kunstenaar	(1994 - 1997)
Hans de Groot	beeldend kunstenaar	(2003 - 2006)
Lia Harkes	beeldend kunstenaar	(2005 - heden)
Laurens van Herpt	beeldend kunstenaar	(1994 - heden)
Rosie den Houting	beeldend kunstenaar	(1994 - 1996)
Gerard Huisintveld	beeldend kunstenaar	(2000 - heden)
Tineke Jacobs	beeldend kunstenaar	(1998 - 1999)
Theo Janssen	fotograaf	(2001 - heden)
Frans de Jong	beeldend kunstenaar	(1999 - 2001)
Marjon van Kan	beeldend kunstenaar	(1999 - 2000)
Lucy de Kruijf	beeldend kunstenaar	(1994 - 2001)
Marijke Lamboo	beeldend kunstenaar	(1994 - 1999)
Leslie McWilliam	video kunstenaar	(1995 - 1999)
Marja Milo	beeldend kunstenaar	(1999 - 2001)
Andries Mons	beeldend kunstenaar	(1999 - 2001)
Tiny B. Perrot	beeldend kunstenaar	(2001 - 2002)
Yke Prins	beeldend kunstenaar	(2001 - heden)
Dick de Rooy	beeldend kunstenaar	(1994 - heden)
Thea Schenk	beeldend kunstenaar	(2001 - heden)
Patricia Seyen ten Hoorn	beeldend kunstenaar	(1994 - 2001)
Anna Sikkers	beeldend kunstenaar	(1994 - 1997)
Yvo van der Vat	beeldend kunstenaar	(2001 - 2005)
Robert Verhaaf	beeldend kunstenaar	(1999 - 2004)
Humphrey Watchman	beeldend kunstenaar	(2006)
Mick v.d. Wegen	beeldend kunstenaar	(2001 - 2005)
Marina Veenendaal	beeldend kunstenaar	(2005 - heden)

Ben van Viegen	beeldend kunstenaar	(1998 - 2001)
Wietske Zwetsloot	beeldend kunstenaar	(1994 - 2005)

Gerealiseerde projecten van Terra

Voorgeschiedenis

Leden van Terra wonen verspreid over de provincie Zuid-Holland. Een aantal leden van de VTK heeft op 21 juni 1993 een project uitgevoerd over het fenomeen 'grensgestalte' vanuit de Vrije Academie Den Haag, waarbij een kunstwerk op het Katwijkse strand tot stand is gekomen onder coördinatie van Adriaan Nette.

In 1993 hebben voornamelijk kunstenaars uit Zoetermeer; leden van de Kunststichting Zoetermeer, een project uitgevoerd in het kader van de Theaterdag 1993. Dit project werd gecoördineerd door beeldend kunstenaar, Wietske BoutZ. Bezoekersaantal: 500

Vereniging Terra Kunstprojecten (voorheen de werkgroep Terra)

In 1994 is onder initiatief van Wietske BoutZ de tijdelijk werkgroep Terra in het leven geroepen die later is overgegaan in de Vereniging Terra Kunstprojecten.

Terra aan de Dobbe

Deze groep heeft in 1994 een kunstmanifestatie gepresenteerd tussen de Dorpsstraat en het Stadshart (culturele as) van Zoetermeer. Hierbij werd het Dobbe-eiland, zelfkunsteiland in het kunstwerk geïntegreerd. Dit project werd door de gemeente en enkele particuliere instanties gesponsord.

Bezoekersaantal Terra aan de Dobbe: 300

Kunstproject Terraquatotum

Dat de VTK groep zich snel ontwikkelt moge blijken uit hun presentatie in en rondom de watertoren van Zoetermeer in juni 1995. Dit kunstproject trok tijdens de openingsperiode van één week ongeveer 1000 bezoekers. De video-opname die van

dit project gemaakt is, werd tijdens het landelijke Nova-festival in Beverwijk bekroond met brons. Bezoekersaantal Terraquatotum: 1250

Kunstproject Loeterrapport

Het kunstproject in 1996 "Loeterrapport" in het Loetbos nabij Lekkerkerk was een van de grootst opgezette projecten van de VTK. Dit project waarbij een dertigtal kunstobjecten door 15 kunstenaars werden gerealiseerd heeft veel publiciteit getrokken. Zowel in de regio als op landelijk niveau is hieraan door de media veel aandacht aan besteed.

Van dit project zijn een tweetal video-opnamen gemaakt onder de titel "Red Alert For Green" en "Loeterrapport" en er is van dit project een documentatieboekje uitgegeven. Bezoekersaantal: 2500

Galery Terratorium

In het najaar van 1996 heeft de VTK op basis van anti- kraak het historische pand aan de Eerste Stationsstraat 84 betrokken. Dit pand is benut voor allerlei expositiemogelijkheden en heeft tijdelijk de naam van Galery Terratorium gekregen. Doel was om de terra-leden in de gelegenheid te stellen om exposities en kunstprojecten te initiëren. Dit pand leende zich uitstekend voor ateliers en voor exposities. Een gedeelte van het pand was ingericht met ateliers, in totaal 4 ateliers en 2 expositieruimten. De eerste expositie die hier plaatsvond was van Elly du Clou "Reisverslag Nepal en Thailand".

Bezoekersaantal: 650

Kunstproject Bevroren Aarde

In het voorjaar van 1997 heeft de VTK het kunstproject "Bevroren Aarde" in de tijdelijke Galerie Terratorium gepresenteerd. Het kunstproject was opgedeeld in twee ruimten. In de eerste ruimte was de combinatie gerealiseerd tussen techniek en kunst waarbij een speciaal aangelegd koelsysteem een bijzondere invloed had op de geïnstalleerde

objecten. De buizen waardoor koelvloeistof werd geperst bereikten hierdoor een temperatuur van 20 graden onder nul. Deze combinatie van kunst en techniek resulteerde in een bijzondere belevenis voor de bezoeker.

In de tweede ruimte waren objecten geïnstalleerd in het donker bestaande uit figuren van geschept papier en vlas die aan primitieve levensvormen deden denken. Men waande men zich op een andere planeet.

Bezoekersaantal: 1000

1997 “Vibrations en expositie van Wietske BoutZ en Jacqueline Brekelmans”

Het project ‘Vibrations’ was opgezet vanuit twee verschillende gedachtegangen. De ene visie zag de wereld als één groot energieveld, een melodie van trillingen. In de expositie probeerden de kunstenaars deze vibraties op te vangen door ze een kleur te geven. De andere gedachtegang was dat als je wilt weten waar alles uit bestaat, je dat ook toe kunt spitsen op het individu. Dan kom je al gauw bij de hersenen. Hersencellen ontvangen en zenden trillingen. Kun je de kern ontdekken door zuiver gebruik te maken van je linkerhersen helft, de rede? Of speelt de rechterhelft, die intuïtie, dromen en verbeeldingskracht uitdrukt, een grotere rol?”

Door de dialoog draaiende te houden zijn Wietske BoutZ en Jacqueline Brekelmans tot concrete dingen gekomen.

‘Vibrations’ was een kunstproject en een expositie van acrylschilderijen en gemengde technieken van beeldend kunstenaars Wietske BoutZ en Jacqueline Brekelmans en was te zien, horen en voelen van 24 mei tot en met 15 juni 1997 in Galerie Terratorium.

Bezoekersaantal: 300

1997 Verkoopexpositie “Oh, kom er eens kijken”

Voor het eerst werd op initiatief van de Terraleden een verkoopexpositie in Galerie Terratorium georganiseerd. Op verzoek van de leden werd een aantal gastkunstenaars voor deelname aan deze verkoopexpositie uitgenodigd.

Aan deze expositie namen in totaal 30 beeldend kunstenaars deel die maar liefst 500

kunstwerken beschikbaar stelden. Deze verkoopexpositie onder de naam 'Oh ...., kom er eens kijken' liep van 15 november tot 21 december 1997

In totaal zijn er 23 kunstwerken verkocht.

Bezoekersaantal: 650

1998 "Bomen over Leven"

Kunstproject op 15 locaties in Zoetermeer en Zoeterwoude met als doel om gezamenlijk, de beeldend kunstenaars en de stichting BOL, de mensen te confronteren met kunst en literatuur over het thema 'Bomen over leven' en bewust te maken van hun wereld om hen heen. De participatie van de mensen in dit project speelde een bijzondere rol. Het geheel kreeg een extra dimensie door op een experimentele wijze het project te omlijsten met muziek en theater

Bezoekersaantal: 2500

1998 Verkoopexpositie "Oh, kom er eens kijken II"

Na een geslaagde eerste verkoopexpositie in de toenmalige Galerie Territorium is op verzoek van de leden ook in 1998 een verkooptentoonstelling gehouden. Aan deze expositie namen in totaal 19 beeldend kunstenaars deel die maar liefst 200 kunstwerken met een maximale verkoopwaarde van f 750,- per stuk, beschikbaar stelden. Deze verkoopexpositie liep van 6 november tot 20 december 1998. In totaal zijn er 19 kunstwerken verkocht.

Bezoekersaantal: 500

1999 Tentoonstelling in het kader van het tienjarig bestaan

De expositie onder de naam 'Een teken van Terra' werd in de periode van 27 november tot en met 26 december 1999 gepresenteerd.

In de expositie presenteerden de leden van de Vereniging Terra Kunstprojecten niet alleen hun eigen werk, maar legden daarbij een relatie met kunstenaars met wie zij zich verwant voelden.

Bezoekersaantal: 1500

2000 Kunstproject "Land van Wijk en Wouden, beeldenroute 2000

Beeldenroute in het land van Wijk en Wouden (Zoeterwoude) van 17 juni - 1 oktober 2000. Beelden in het landschap reageerden op hun omgeving en voegden daar iets aan toe. En daarmee veranderden ze die omgeving. De toeschouwer moest wel meekijken met de kunstenaar. de blik van de kunstenaar was zichtbaar in het landschap zelf. Onder het motto van 'behoud' werd tegelijk ook ingegrepen tegen de oprukkende verstedelijking en het gevaar van de schare natuur in dit gebied

Bezoekersaantal: 15.000

2001 Kunstproject Academies

In de periode van 18 november tot 12 januari 2001 zijn 30 jonge kunstenaars van de Rietveld academie Amsterdam en de Koninklijke academie voor beeldende kunst Den Haag bezig geweest de 45 kamers om te toveren tot een waar schouwspel. In de kamers kon men o.a. vinden: een doolhof van draden, installatie van graszoden in combinatie met een videopresentatie, gips(souvenirs) hoek, lichtinstallaties, muurschilderingen, kasten ingericht met installaties, hout- en waterobjecten, doolhof van meer dan 40 deuren, een (kunst) bungalowtent, kunst (maquette) objecten, een kamer in een kamer in een kamer, bamboegangen, een kunsttunnel en nog veel meer.

Bezoekersaantal: 1500

2001 Overzichtstentoonstelling Ahrend Inrichten, Rotterdam

(november 2001 - maart 2002)

Op 23 november 2001 werd de overzichtstentoonstelling onder het thema: 'Ahrend Inrichten creëert ruimte voor Terra Kunstprojecten' geopend.

De overzichtstentoonstelling liet een selectie zien uit beeldend werk van 11 kunstenaars uit Zuid-Holland. De kunst van het inrichten van Ahrend ging een

verrassende dialoog aan met de diversiteit van het werk van de verschillende kunstenaars, waaronder een aantal nieuwe leden.

Bezoekersaantal: 200

2003 Kunstproject in het kader van het 25 jarig bestaan “Natuurtuin Westerpark”

In het kader van het vijftientigjarig bestaan van de Natuurtuin in het Westerpark kwam van de gemeente Zoetermeer een verzoekom aan dit heugelijke feit een kunstzinnige bijdrage te leveren. Door de leden van VTK zijn diverse kunstwerken en installaties in de Natuurtuin aangebracht die een extra dimensie aan de natuurtuin hebben gegeven.

Bezoekersaantal: 250

2003 Kunstproject “Soete Aarde”

Sinds 24 juli 2003 werd het door de gemeente Zoetermeer mogelijk gemaakt het gebouw ‘De Soete Aarde’ aan de VTK op te leveren ten behoeve van een kunstproject dat op 13 september 2003 aan het publiek getoond werd. In de 8 á 9 ruimten werden diverse kunstwerken/installaties gecreëerd. Een overgroot gedeelte van de Terra-leden aangevuld met enkele gastkunstenaars nam deel aan dit project.

Bezoekersaantal: 1 00

Exploitatie grootte:

Sponsors:

2004 Kunstproject “Terra X” in het kader van het tienjarig bestaan

Tien jaar na de oprichting van de Vereniging Terra Kunstprojecten hebben wij in 2004 ons tienjarig bestaan op een bijzondere wijze kunnen vieren. Het totale kunstproject, onder de naam Terra X, is in onderdelen aan het publiek gepresenteerd. Vanaf september t/m november 2004 konden de aanschouwers de volgende onderdelen beleven:

Renovatie

De sfeer van vergankelijkheid, kwetsbaarheid, intimiteit en slaperigheid in de beeldentuin van het Stadsmuseum heeft bij Terra een behoefte aan renovatie opgeroepen.

Tiende Beeld

Een experimentele bijdrage aan de 9 beelden in de beeldentuin.

Save Our Souls

Bijdrage van enkele oud-Terraleden aan het tienjarig jubileum.

Terra Futura

Een tentoonstelling van digitale fotobeelden die door de kunstenaars van Terra waren gemaakt en die een idee gaven van hun inspiratiebron en hun werk in ontwikkeling.

Terra Teatro

Multidisciplinaire theatervoorstelling geregisseerd en vormgegeven door choreograaf Thom Stuart. Bezoekersaantal: 1000

2005 Kunstevenement 100% kunst, atelierroute

Zoetermeer stond in 2005 al vroeg in het teken van de Beeldende Kunst:

Van 2 april t/m 17 april vond er een groot Kunstevenement plaats. Onder de titel 100% Kunst kon men een Atelierroute, Binnen-Buiten Museum, verkoopexpositie én kunstloterij bezoeken.

Binnen-Buiten Museum

De hele Dorpsstraat werd omgetoverd tot een bijzonder museum: Het Binnen-Buiten Museum, met kunst binnen en de kijkers buiten. Van 2 t/m 17 april hingen werken van 30 Zoetermeerse kunstenaars voor 90 ramen langs deze route.

Verkoopexpositie

In het pand aan de Eerste Stationsstraat 84 was van 2 t/m 17 april een verkoopexpositie te bezichtigen met een groot aanbod toegankelijke kleine werken van 30 deelnemende kunstenaars.

In totaal zijn er 10 kunstwerken verkocht. Het aantal bezoekers was: 250

Atelierroute

De jaarlijkse Atelierroute werd in het weekend van 9 en 10 april gehouden. Op zaterdag en zondag van 12.00 tot 17.00 uur stelden zo'n 40 kunstenaars, galleries en kunstvereniging uit Zoetermeer en omstreken hun ateliers open voor publiek.

Bezoekersaantal: totaal > 1000

2005 - 2006 Kunstproject Virtueel Spoor

Op zoek naar locaties raakte een groep kunstenaars in 2003 geïnspireerd door de onbebouwde groenstrook in Noordhove die ooit bestemd was om er een tram- of treinlijn naar Leiden op aan te leggen. De kunstenaars besloten destijds om een eigen virtueel spoor toe te voegen aan de ruimtelijke structuur en stedelijke cultuur van Zoetermeer. Dit idee heeft geresulteerd in de uitwerking van zes unieke kunstwerken die stuk voor stuk, elk op hun eigen wijze, reageren op de veranderende omgeving, hun sporen nalaten, vragen oproepen en de openbare ruimte zullen beïnvloeden.

2006 Kunstproject Palenstein nog Kleurrijker

'Het doel van de activiteiten is tweeledig:

Kunst inzetten in de dialoog tussen de betrokkenen en een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de wijk door een gevarieerd aanbod van culturele activiteiten. Het nodigt uit tot interactie met de bewoners.

Anderzijds wordt kunstenaars de ruimte geboden om op een diversiteit aan locaties projecten te realiseren. De leegkomende flats, het aanwezige (sloop)materiaal en de multiculturele samenstelling van de wijk staan garant voor inspiratie en scheppen legio mogelijkheden.'

2006 Deelproject Sloop De meerpaal

Op 16 januari 2006 is het vernieuwingsproject begonnen met de sloop van twee basisscholen. Omdat de kinderen in het proces de spits afbijten, heeft Terra hen een hoofdrol gegeven in het eerste project. Ieder kind schrijft of tekent zijn persoonlijke beleving van de verandering op de achterzijde van een kaart. Vlak voordat de

sloopkamer het oude gebouw raakte werden de kaarten aan ballonnen met tromgeroffel de lucht in gelaten. De voorzijde van de kaart bevatte een uitnodigende tekst aan de vinder om de ontwikkelingen op de website van Terra Kunstprojecten te volgen.

Om gedurende de wederopbouw het kindelement op de bouwplaats vast te houden, werden er houten panelen op de afrastering langs het Rakkersveld geplaatst waarop kunstenaars in samenwerking met de kinderen een muurschildering van ca. 70m² hebben gemaakt.

2006 - 2007 Deelproject Portretten uit De Schoutenhoek

Een project van Fotowerk in samenwerking met Terra Kunstprojecten Fotografen hebben de bewoners van ouderencomplex de Schoutenhoek geportretteerd in hun vertrouwde omgeving. Het resultaat van de fotoreportages bestaat uit een aantal fotoboekjes, dat aan de bewoners gegeven is.

Enkele interieuroptnamen zijn levensecht vergroot en opgeplakt op de ramen van de appartementen die, in de plint van het gebouw, leeg kwamen. Deze 'aankleding' van De Schoutenhoek in de jaren voor de sloop, zal de leefbaarheid van dat deel van Palenstein ten goede komen.

2006 - 2007 Deelproject Palenstein portretten

Een meereizend kunstproject van Terra gastkunstenaar Patrick Poland Patrick is de dialoog aangegaan met een persoon met een portret als resultaat. Het streven is door middel van zijn stijl (en door variatie in stijl) zo veel mogelijk het individu (de geportretteerde) te laten zien. Het liefst ook ouderen, zij zijn al getekend door het leven en hebben veel in de wijk meegemaakt.

Bewoners die hun huis en hun wijk gaan verlaten worden geportretteerd en blijven in herinnering, achter in de wijk die ooit hun wijk was.

Overzicht documentatiemateriaal

Video-opnames:

- 1994 "Terra aan de Dobbe".
- 1995 "Territorium".
"Werk- en registratievideo "Terraquatotem".
"10 Kunstenaars ontketend".
- 1996 "Red Alert For Green".
"Werk- en registratievideo "Loeterrapport"
"Open Atelieldagen 1996"
"Expositie Elly du Clou, reisverslag Nepal en Thailand"
- 1997 " Bevroren Aarde" een spirituele reis
" Werk-en registratievideo "Bevroren Aarde"
" Performance "Vibrations"
" Werk- en registratievideo "Vibrations en expositie van Wietske BoutZ en Jacqueline Brekelmans"
- 1998 " Informatievideo kunstproject "Bomen over Leven"
" Ik ben een boom" van Leslie Mc William
" Werk- en registratievideo "Bomen over Leven"
" (Muziek) performance in het Buytenpark, kunstwerk Wietske Zwetsloot"
- 1999 Vijfjarig bestaan (1e lustrum) nog te monteren
- 2000 "Het Land van Wijk en Wouden, beeldenroute 2000"
- 2001 Academies, nog te monteren
- 2004 Tienjarig bestaan (2e lustrum)
" A Pure Person" dvd
"Digitale tentoonstelling" dvd

Documentatie:

- 1994 Documentatieboekje "Kunstproject Terra aan de Dobbe"

- 1996 Documentatieboekje "Loeterrapport".
"Het Groene Hart, Blauwe Kamers" presentatieboek projectontwikkeling in het Loetbos.
- 1997 Kunstproject Bevroren Aarde
- 1998 Bomenfietsroute, een uitgave van de Stichting Bomen Over Leven met inlegvel kunstwerkenroute van het kunstproject.
- 1999 Waar kun je van de bomen eten? Dichtbundel ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan. IBSN 90-75220-0-12- X
Projectboekje Stilstaan bij het Land van Wijk en Wouden.
- 2000 Fietsroute "Land van Wijk en Wouden, Beeldenroute 2000"
Landschap voor een beeldenroute, Stilstaan bij het land van Wijk en Wouden
- 2003 Documentatieboekje Natuurtuin Westerpark ter gelegenheid van het 25 jarig bestaan Natuurtuin.
Documentatieboekje Terra "Kunstproject 'de Soete Aarde'
Projectboekje "Kunstproject Virtueel Spoor"
- 2004 Documentatieboek Terra X, ter gelegenheid van het 10 jarig bestaan.
- 2005 DVD registratie theatervoorstelling Terra Teatro
Cd-rom fotoreportage repetities Terra Teatro
Kunstwijzer Zoetermeer, geactualiseerde uitgave voor atelierroute

Dit is een uitgave van de vereniging Terra Kunstprojecten

Teksten: Ed Boutkan

Fotografie: Theo Janssen

Vormgeving: Natalie Vinke

Adresgegevens secretariaat:

Nederlandlaan 298, 2711 JJ Zoetermeer

www.terrakunstprojecten.nl

januari 2007